

Fredrik Pettersson
kanslisekreterare
Tel. 0470-412 34

Miljödepartementet

Växjö kommuns yttrande över Miljödepartementets remiss av betänkande (SOU 2020:78) Tillgängliga stränder - ett mer differentierat strandskydd

Växjö kommun lämnar följande yttrande:

För att utveckla vårt samhälle och få det attraktivt att leva, bo och verka på landsbygden för våra invånare och företag, krävs det att vi kan skapa möjligheter att bygga i attraktiva lägen. För byggandet på landsbygden handlar detta ofta om att kunna bygga i sjönära lägen. Det är därför viktigt att strandskyddslagstiftningen inte förhindrar en sådan utveckling.

Strandskyddet har två viktiga syften, att långsiktigt trygga allmänhetens tillgång till strandområden och att bevara goda livsvillkor för djur- och växtlivet, och fyller därmed en viktig roll. Det behövs dock lättnader och förtydliganden av strandskyddet för att förbättra balansen mellan syftena.

Att som utredningen föreslå, att möjliggöra för kommuner att ansöka om att få strandskyddet hävt hos länsstyrelsen givet vissa kriterier riskerar att göra det svårare att få bygga strandnära snarare än tvärt om. Inte minst till följd av de kriterier som ställs upp, som i praktiken innebär att strandskyddet endast får hävas om det inte är attraktivt och området inte är av särskild betydelse för något av strandskyddets syften.

Men också då ska möjligheten att häva strandskyddet, enligt utredningens förslag, tillämpas varsamt. Detta riskerar att inte syftet nås om att underlätta utvecklingen av landsbygden med attraktiva boendemiljöer.

Växjö kommun ser positivt på flera av utredningens förslag som exempelvis upphävandet av det generella strandskyddet vid små sjöar och vattendrag, möjlighet till ytterligare ett dispensskäl för klimatanpassningsåtgärder, förändringarna för strandskydd vid anlagt

vatten samt förtydliganden om vad som gäller i planarbetet vid äldre planer.

Växjö kommun motsätter sig dock förslaget om ökad restriktivitet vad gäller de särskilda dispensskälen i kap 7 §18c då det är en alltför stor reform, och som inte har utretts i tillräcklig omfattning, då förslaget har tillkommit sent i utredningens arbete. Växjö kommun anser även att förändringen riskerar att försvåra tillämpningen av lagstiftningen vid handläggningen av framtida strandskyddsdispenser.

Växjö delar även utredningens bedömning att regeringen bör initiera en utredning om ytterligare lättnader inom undantagen för de areella näringarna och önskar tillägga att en sådan utredning även bör innefatta turismen.

Utredningen konstaterar att LIS-områden inte har fungerat som det var tänkt vilket Växjö kommun instämmer med. Istället ges förslag att kommunen antingen kan ansöka hos länsstyrelsen om att strandskyddet upphävs i landsbygdsområden eller att landsbygdsområden kan pekas ut i översiktsplanen, där det då ska vara enklare att få dispens. Detta anser Växjö kommun vara positivt för att kunna utveckla landsbygden. LIS-områden har tidigare skapat oklarheter i handläggning och med detta förslag finns förhoppning att det ska finnas mindre utrymme för tolkning av hur områden kan pekas ut. Det är positivt för landsbygdsutvecklingen att en större flexibilitet skapas och att länsstyrelsen får en tidsangivelse innan beslut måste tas.

Som utredningen påpekar är det kommunerna som besitter lokalkännedomen, och de bör därmed få full rådgivning över strandskyddet. Flexibiliteten i strandskyddet, där sådant beslutats, bör samtidigt ökas genom fler dispensskäl och större möjligheter till intresseavvägning i dispensbedömningen. Undantagen för areella näringar bör samtidigt stärkas och även inkludera hästnäringen.

Enligt utredningen ska ett digitalt kartunderlag tas fram av länsstyrelsen, där det tydligt ska framgå var strandskydd råder. Detta kartunderlag blir väldigt betydelsefullt, då det kommer ge en trygghet och korrekthet i handläggning och kontakt med allmänheten, samt ge allmänheten möjlighet att på egen hand söka upp informationen. Det digitala kartunderlaget känns därför som en mycket viktig förutsättning för att ovanstående lättnader verkligen ska ge det stöd och legitimitet som beskrivs som önskvärt och välbehövligt.

Uppdraget att ta fram detta underlag ställer stora krav på länsstyrelserna och att detta genomförs på ett bra sätt. Det bör även tydliggöras vem som bär ansvar för att ajourhålla kartmaterialet.

Utredningen föreslår ett stärkt strandskydd i områden där exploateringsgraden är hög och efterfrågan på mark för bebyggelse är stor och i vattenområden av särskild betydelse för djur- och växtlivet. Där ska de särskilda skälen för dispens och upphävande av strandskyddet vid detaljplanering, enligt utredningen, tillämpas särskilt restriktivt. Kommunen har flera projekt i närhet till stadsnära sjöar och står inte bakom skärpt strandskydd i sjönära områden.

Avslutningsvis bör utredas hur privata markägare vid inskränkningar framgent kan ersättas för den värdeminskning strandskyddet ger upphov till. En sådan utredning behöver titta på hur omfattande ersättning som ska ges, hur det kan finansieras samt hur övergångsbestämmelser kan utformas på ett sätt som ger rimlig värdeöverföring mellan det offentliga och det privata.